

Stockholm 2020-12-22

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Jonas Ljungberg

fi.remissvar@regeringskansliet.se
jonas.ljungberg@regeringskansliet.se

**REMISSYTTRANDE;
Betänkandet Skatt på engångsartiklar (SOU 2020:48)
(Ert diarienummer Fi 2020/03342)**

Sveriges bagare & konditorer är en branschorganisation för bagerier och konditorier i Sverige. Organisationen företräder såväl hantverksbagerier som de största bagerierna och totalt uppskattas de drygt 400 medlemsföretagen stå för 90 procent av totalmarknaden. Bageribranschen består till största del av många små företag som är mycket arbetskraftsintensiva och det är inte ovanligt att 50 procent av de totala kostnaderna utgörs av arbetskraftskostnad. Över 90 procent av företagen i branschen omsätter under 50 miljoner kr/år. Bagerier utgör varannan arbetsplats inom svensk livsmedelsindustri.

Förslagen i betänkandet

I betänkandet föreslås att en skatt ska införas för muggar och livsmedelsbehållare som helt eller delvis består av plast (och som inte utformats, konstruerats eller släppts ut på marknaden för att under sin livscykel återanvändas flera gånger genom att återfyllas eller återanvändas för samma ändamål som den utformades för). Skattenivån föreslås vara 5 kr per mugg och 7 kr per livsmedelsbehållare.

Om muggen innehåller högst 10 procent plast föreslås avdrag få göras med 2 kr och om högst 1 procent plast får avdrag göras med 4 kr. Vad gäller livsmedelsbehållare föreslås avdrag få göras vid dessa plastnivåer på 3 respektive 5 kr. Skattenivån för en mugg blir således 5, 3 eller 1 kr och för en livsmedelsbehållare 7, 4 eller 2 kr.

Det föreslås att skatt inte ska tas ut på livsmedelsbehållare som är avsedda för enklare förtäring, om behållaren förpackas industriellt och är nödvändig för att säkerställa hållbarheten på livsmedlet.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 september 2021.

YTTRANDE

Sveriges bagare & konditorer har tagit del av rubricerad promemoria inkommer härmed med följande yttrande.

Sveriges bagare & konditorers synpunkter

Sveriges bagare & konditorer motsätter sig av flera skäl införandet av den föreslagna skatten. Invändningarna kan sammanfattas i följande punkter:

- Skatten missgynnar lokala företag och gynnar långa transporter.
- Skatten slår mot företag med ytterst begränsade möjligheter att påverka materialval och den är närmast att betrakta som fiskal.
- Skatten riskerar att leda till en övergång mot sämre alternativ.
- Gränsdragningsproblematik
- Skatten får försumbar effekt på nedskräpning och klimatet.
- Skatten kommer att göra det svårare för ungdomar att få sitt första jobb på arbetsmarknaden.
- Orimlig tidpunkt att införa en eventuell skatt

Skatten missgynnar lokala företag och gynnar långa transporter

Den föreslagna skatten på engångsartiklar ska enbart omfatta de lokala företagen medan industriell tillverkning undantas.

Det finns en politisk insikt kring att mikroföretag har en särskilt svår situation med den regelbörda de lever under. I syfte att komma tillrätta med detta pågår tex utredningen N 2020:03 Enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag. Att skatten på engångsartiklar trots detta enbart ska omfatta hantverksmässig tillverkning, dvs småföretag, är kontraproduktivt och bidrar än mer till regelbördan för småföretag.

En skatt som omfattar de lokala företagen, men undantar industriella företag där längre transporter krävs motverkar det övergripande klimatmålet.

Skatten slår mot företag med ytterst begränsade möjligheter att påverka materialval och skatten är närmast att betrakta som fiskal.

Som utredningen anger finns det idag inga plastfria muggar eller livsmedelsbehållare på marknaden. Det innebär att småföretag, som t ex majoriteten av bagerier och konditorier, inte har tillgång till några alternativ. Skatten påverkar alltså inte materialval och leder därmed inte heller till någon klimateffekt. Skatten blir enbart fiskal.

I utredningen hänvisas till plastfria engångsalternativ och flegångsalternativ som ska möjliggöras genom att ”konsumenten själv tar med mugg och livsmedelsbehållare” och att

”konsumenten köper in sig i ett pantsystem för flergångsalternativ som tillhandahålls via försäljningsstället”. Vi ser en mängd problem med att låta konsumenten ha med sig en egen förpackning. Hit hör tillämpning av livsmedelslagstiftning, risk för smittspridning och ansvarsfrågor.

Skatten riskerar att leda till en övergång mot sämre alternativ.

Den föreslagna skatten gör inte någon skillnad på fossil, biobaserad eller återvunnen plast. Det innebär att skatten tar bort ekonomiska incitament för producenterna av engångsförpackningar att arbeta mot en ökad användning av biobaserade material och ökad cirkularitet.

Den föreslagna skatten riskerar även att leda till en övergång till användandet av obeskattade alternativ som är sämre ur miljösynpunkt, t ex aluminiumförpackningar, flergångsförpackningar som i praktiken används som engångsförpackningar.

Det finns därför en risk att skatten leder till negativa miljökonsekvenser och motverkar sitt eget syfte. I betänkandet föreslås en utvärdering om två år. Om skatten då visar sig ha medfört negativa miljöeffekter kommer det vara mycket svårt att vrida klockan tillbaka och återställa marknaden till den positiva utveckling som sker nu.

Gränsdragningsproblematik

I förslaget ska industriell tillverkning undantas från skatten. I verkligheten är det mycket svårt att dra någon gräns mellan vad som är industriell tillverkning och inte. Förutom det kontraproduktiva i att gynna verksamheter som anställer färre människor riskerar gränsdragningar baserat på enstaka variabler riskera att slå mycket fel. Det finns småskalig produktion som till stor del görs av maskiner och det finns stora producenter som använder mer personal och mindre maskiner.

Skatten får försumbar effekt på nedskräpning och klimatet.

Som tidigare tagits upp föreslås skatten omfatta alla typer av engångsförpackningar som innehåller plast, oavsett om plasten återvunnits eller på annat sätt är mindre belastande för miljön. Dessutom undantas engångsförpackningar som används vid industriell tillverkning. Koppling mellan införande av den föreslagna skatten och minskad nedskräpning är svår att se när enbart småskalig produktion, med låga volymer, beskattas och industriell produktion med stora volymer undantas.

Skatten kommer att göra det svårare för ungdomar att få sitt första jobb på arbetsmarknaden.

En viktig faktor som utredningen inte har beaktat tillräckligt är att de företag som föreslås omfattas av skatten, dvs bagerier, konditorier, kaféer och restauranger ofta är en inkörsport i arbetslivet för unga och nyanlända. I de här branscherna får många sin första rad på CV:t och genom detta första viktiga steg in på arbetsmarknaden öppnas fler möjligheter upp. Det är främst dessa grupper av arbetssökande, de som redan har en svag ställning på arbetsmarknaden, som kan komma att påverkas av konsekvenserna av införandet av en punktskatt.

Industriell tillverkning är inte lika personalintensiv och kräver dessutom längre transporter, men ska trots detta undantas från skatten. Detta finner vi orimligt och i strid med målen för såväl arbetsmarknad som klimat.

Orimlig tidpunkt att införa eventuell skatt

Företagen i bageribranschen och närliggande branscher som restauranger har drabbats mycket hårt av den pågående pandemin och de restriktioner som införts i samband med denna. Möjligheten till take-away och användandet av engångsförpackningar har varit avgörande för att kunna upprätthålla verksamhet.

Den extrema situation som pandemin inneburit för många företag kommer att kräva lång tid till återhämtning – för de företag som överlever. Pandemin pågår fortfarande, men även om det inom kort skulle komma under kontroll klarar företagen inte att återhämta sig under 2021 och deras förutsättningar att klara ytterligare en skatt den 1 september 2021 då lagen föreslås träda i kraft är låg.

Att införa en extra skatt på en bransch som blöder är orimligt.

Med vänliga hälsningar

Sveriges bagare & konditorer

Martin Lundell
VD